

Ανεμοπετάλιο

Vol 3, No 3 (2024)

Ανεμοπετάλιο

Βιβλιοκριτική: Αλέξιος Γ.Κ. Σαββίδης, «Για τις Πηγές της Ιστορίας και του Πολιτισμού του Βυζαντίου (Ελληνόγλωσσες και Ξενόγλωσσες)-Εγχειρίδιο », εκδ. ΗΡΟΔΟΤΟΣ

Μάριος Π. Αθανασόπουλος

doi: [10.12681/anem.38419](https://doi.org/10.12681/anem.38419)

Copyright © 2024, Μάριος Π. Αθανασόπουλος

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/).

Βιβλιοκριτική

Αλέξιος Γ.Κ. Σαββίδης, «ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΗΓΕΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ (ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΕΣ ΚΑΙ ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΕΣ)-ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ», εκδ. ΗΡΟΔΟΤΟΣ

Μάριος Π. Αθανασόπουλος

Μέλος ΕΔΙΠ, Τμήμα Φιλολογίας Πανεπιστημίου Πελοποννήσου
mathanas@go.uop.gr

Πρόσφατα (2023) εκδόθηκε ένα πολύ σημαντικό εγχειρίδιο ενός από τους σημαντικότερους Έλληνες βυζαντινολόγους, του πολυγραφότατου κ. Αλέξιου Γ. Κ. Σαββίδη, με θέμα το Βυζάντιο και τις πηγές του. Το έργο τιτλοφορείται: «ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΗΓΕΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ (ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΕΣ ΚΑΙ ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΕΣ)-ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ» και κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Ηρόδοτος.

Ο Αλέξιος Γ. Κ. Σαββίδης είναι ομότιμος καθηγητής Ιστορίας Μεσαιωνικών και Βυζαντινών Χρόνων στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου (Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών), αντιπρόεδρος της Επιτροπής Ποντιακών Μελετών, ιδρυτής-επιμελητής της έκδοσης του γνωστού βυζαντινολογικού περιοδικού *Βυζαντινός Δόμος* και συνεπιμελητής έκδοσης του *Encyclopaedic Prosopographical Lexicon of Byzantine History and Civilization* και επιμελητής έκδοσης του *Νέου βιογραφικού λεξικού του Βυζαντίου* (Αθήνα, 2022 κ. εξ) και της σειράς μονογραφιών «Ιστορία και πολιτισμός στις εκδόσεις Παπαζήση» - ελληνικών και ξενόγλωσσων (Αθήνα, 2019 κ. εξ.).

Το έργο είναι αφιερωμένο στη μνήμη του γνωστού βυζαντινολόγου Benjamin C. Hendricks (1939-2021), καθηγητού του Πανεπιστημίου του Γιοχάνεσμπουργκ και χωρίζεται σε επτά κεφάλαια, στα οποία ο συγγραφέας παρουσιάζει με εξονυχιστική λεπτομέρεια τις πηγές από τις οποίες μπορεί να αντλήσει κανείς πληροφορίες για την ιστορία και τον πολιτισμό του Βυζαντίου. Στο πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζονται με χρονολογική σειρά όσα έργα έχουν γραφτεί πάνω στην πιο γνωστή ενότητα της βυζαντινής φιλολογίας, την ιστοριογραφία/χρον[ικ]γραφία, ενώ στο δεύτερο γίνεται λόγος για τις βασικές γραμματολογικές συνθέσεις. Στο τρίτο κεφάλαιο ο συγγραφέας επανέρχεται στην ιστοριογραφία/χρον[ικ]γραφία, σημειώνοντας άλλες επισκοπήσεις και στο τέταρτο καταγράφονται οι υπάρχουσες πηγές για τις εξωτερικές σχέσεις του Βυζαντίου, ένα πολύ σημαντικό κομμάτι από τη διπλωματική ιστορία του Βυζαντίου. Το πέμπτο κεφάλαιο είναι αφιερωμένο στις μονογραφίες/προσωπογραφίες στο Βυζάντιο, το έκτο στις ανατολικές πηγές που κάνουν λόγο για το Βυζάντιο (ένα κεφάλαιο σχετικά άγνωστο ή και παραμελημένο στην Ελλάδα) και το έβδομο (και ογκωδέστερο), στις πηγές της βυζαντινής ιστορίας (ελληνόγλωσσες και ξενόγλωσσες) κατά τις τρεις βασικές περιόδους με μια χρονολογική επισκόπησή τους.

Το βιβλίο συμπληρώνεται από ένα ιδιαίτερα κατατοπιστικό παράρτημα που αναφέρεται στο ιστορικό της ίδρυσης των βυζαντινών σπουδών στην Ευρώπη, στη Ρωσία, στις Η.Π.Α. και στη νεότερη και σύγχρονη Ελλάδα (19ος-αρχές 21ου αιώνα), καθώς και από πλουσιότατη και εξαντλητική βιβλιογραφία, χαρακτηριστικό γνώρισμα των έργων του Αλέξιου Σαββίδη.

Το εγχειρίδιο αυτό (όπως το αποκαλεί ο ίδιος ο συγγραφέας), αποτελεί μία πρώτη τάξεως ευκαιρία να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους όχι μόνο οι φιλόστορες και οι ειδικοί που ασχολούνται με την ιστορία και τον πολιτισμό του Βυζαντίου, αλλά κυρίως οι εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που διδάσκουν το μάθημα της βυζαντινής ιστορίας στην Ε΄ Δημοτικού, τη Β΄ Γυμνασίου και τη Β΄ Λυκείου. Μέσα από αυτό, θα μπορέσουν να μεταδώσουν πολύτιμες πληροφορίες στους μαθητές τους και να αναδείξουν πολύ περισσότερο μία ιστορική περίοδο όχι ιδιαίτερα δημοφιλή, η οποία αξίζει έναν καλύτερο τρόπο ανάγνωσης απ' ό,τι στα δυσνόητα και συχνά δύσχρηστα σχολικά εγχειρίδια. Η εγκυρότητα και η εμπριθία του συγγραφέα, αποτελούν ασφαλώς την καλύτερη εγγύηση για το όλο εγχείρημα.